

Consulta pública prèvia sobre la proposta d'elaboració d'una llei de polítiques de joventut de les Illes Balears

Des de la Conselleria d'Afers Socials i Esports, a través de la Direcció General de Planificació, Equipaments i Formació, es considera necessari iniciar el procediment per elaborar una nova llei de polítiques de joventut de les Illes Balears.

D'acord amb el que disposen l'article 133.1 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, i l'article 55 de la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears, amb caràcter previ a l'elaboració del projecte o avantprojecte de llei o de reglament, s'ha de substanciar una consulta pública, a través del web del Govern, en la qual s'ha de demanar l'opinió dels subjectes i de les organitzacions més representatives potencialment afectats per la futura norma sobre:

- a) Els problemes que es pretenen solucionar amb la iniciativa.
- b) La necessitat i l'oportunitat de l'aprovació.
- c) Els objectius de la norma.
- d) Les possibles solucions alternatives reguladores i no reguladores

1. Antecedents de la norma

La Constitució espanyola, en l'article 9.2, estableix el mandat als poders públics de promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en què s'integra siguin reals i efectives, i també el de remoure els obstacles que n'impedeixin o en dificultin la plenitud i facilitar la participació de tota la ciutadania en la vida política, econòmica, cultural i social. Més específicament, l'article 48 obliga els poders públics a promoure les condicions per a la participació lliure i eficaç de la joventut en el desenvolupament polític, social, econòmic i cultural.

Al seu torn, l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, en l'article 16, relatiu a drets socials, en l'apartat 3 disposa que, en tot cas, l'actuació de les administracions públiques de les Illes Balears s'haurà de centrar primordialment, entre altres aspectes, en l'articulació de polítiques que garanteixin la participació de la joventut en el desenvolupament polític, social, econòmic i cultural.

Els apartats 12 i 13 de l'article 30 de l'Estatut d'autonomia disposen que la Comunitat Autònoma té la competència exclusiva en matèria de lleure i de joventut, pel que fa al disseny i l'aplicació de polítiques, plans i programes destinats al jovent. Així mateix, els apartats 9 i 16 de l'article 70 estableixen que les matèries esmentades són també competències pròpies dels consells insulars, els quals, per tant, també tenen potestat reglamentària en aquestes matèries (article 72).

En aquest marc competencial, el Parlament va aprovar la Llei 10/2006, de 26 de juliol, integral de la joventut, la primera d'aquestes característiques que s'establia a les Illes Balears. Aquesta Llei va ser una norma innovadora i partia d'un model de política de joventut de transició afirmativa inspirat en les polítiques integrals, dirigides a respondre integralment a les necessitats nuclears i perifèriques dels joves i les joves en un marc estratègic de referència global.

La Llei 10/2006 ja va apostar per l'adopció d'una perspectiva transversal basada en la interdepartamentalitat, per a una combinació concreta de les polítiques de joventut explícites —desenvolupades pels organismes de joventut— i les implícites —desenvolupades per altres departaments de la comunitat autònoma de les Illes Balears—, i la interinstitucionalitat entre les administracions implicades i la incidència dels agents socials que actuen directament o indirectament sobre la joventut, que encara avui perdura en les normatives de tot el món en matèria de joventut.

Així mateix, en aquell moment, la Llei 10/2006 va suposar un exercici d'aclariment del règim competencial de cada una de les administracions implicades, tenint en compte la peculiar distribució de competències del sistema institucional de la comunitat autònoma.

No obstant això, en aquests catorze anys han sorgit diversos canvis que justifiquen l'aprovació d'una nova norma.

En primer lloc, hi ha els inevitables canvis socials que experimenta qualsevol societat desenvolupada i connectada als principals avenços i tendències. En aquests anys, ha estat especialment significatiu el desenvolupament de la ciutadania digital i la proliferació de les notícies falses, amb la consegüent necessitat de potenciar la qualitat de la informació que reben les persones joves, així com més sensibilitat per avançar cap a un creixement sostenible.

En segon lloc, hi ha la necessitat d'adaptar el sistema de competències del Govern i els consells insulars a la distribució establerta amb la reforma de l'Estatut d'autonomia el 2007, un any després de l'aprovació de la Llei integral de joventut. El procés de descentralització en matèria de joventut va començar amb l'aprovació de la Llei 21/2006, de 15 de desembre, per la qual s'atribueixen les competències en matèria de joventut i lleure als consells insulars de Menorca i d'Eivissa i Formentera. Dotze anys després d'aquell primer pas, el procés va culminar amb el Decret 26/2018, de 3 d'agost, de traspass al Consell Insular de Mallorca de les funcions i els serveis inherents a les competències pròpies d'aquesta institució insular que exerceix

l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en matèria de joventut i lleure. Així doncs, cal adaptar la Llei de joventut a aquesta circumstància.

Indubtablement lligada amb l'anterior, també hi ha la necessitat de disposar d'un organisme que, sota la tutela del Govern de les Illes Balears i la direcció política del Consell de Govern, sigui la institució de referència en tot el que afecten les polítiques de joventut, com ja tenen altres matèries transversals, com ara la igualtat. Aquesta institució és l'Institut Balear de la Joventut, creat mitjançant la disposició addicional catorzena de la Llei 13/2005, de 27 de desembre, de mesures tributàries i administratives, i amb dècades d'experiència. Amb aquesta nova llei, l'IBJOVE s'adapta finalment a les prescripcions de la Llei 7/2010, de 21 de juliol, del sector públic instrumental de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i se'n formalitza la condició d'entitat pública empresarial.

Igualment, la nova llei vol donar resposta a la demanda del Consell de la Joventut de les Illes Balears (en endavant, CJIB), expressada en el Ple de 22 de desembre de 2018, de dotar-se de personalitat jurídica pròpia per tenir més autonomia. Des de l'any 2016, el CJIB és un òrgan col·legiat adscrit a la conselleria competent en matèria de joventut. Si bé es considera que aquesta figura ha estat positiva per recuperar un òrgan que se suprimí de manera sobtada el 2012, anys després de la recuperació es detecta la necessitat de deslligar-la del Govern perquè tengui més autonomia en la seva tasca de defensar els interessos dels joves i de donar compliment al mandat de la Unió Europea que els joves creïn estructures independents del poder polític.

2. Qüestions que se sotmeten a la consulta prèvia

Problemes que es pretenen solucionar amb la iniciativa
Des de la publicació de la Llei 10/2006, de 26 de juliol, integral de la joventut, han sorgit noves realitats i noves regulacions normatives que el text vigent no recull. Per això, cal fer-ne l'adaptació corresponent.

Necessitat i oportunitat de l'aprovació

El procés de descentralització de competències del Govern als consells insulars previst en l'Estatut d'autonomia i iniciat el 2006 va culminar, pel que fa a la matèria de joventut, l'octubre de 2018, amb el traspàs d'aquestes funcions al Consell Insular de Mallorca. És necessari, per tant, establir els mecanismes que permetin la coordinació en aquest àmbit perquè les polítiques de joventut siguin efectives.

Així mateix, cal donar respostes globals a les necessitats de les persones joves, que en les darreres dècades han vist minvades les seves oportunitats d'emancipació i de construcció d'un projecte de vida propi per la precarietat laboral i la dificultat d'accés a l'habitatge.

Objectius de la norma

- ⑩ Reconèixer una relació de drets i deures del jovent que serveixi de guia en l'actuació dels poders públics envers els joves i les joves.
- ⑩ Consolidar les polítiques de joventut com a actuacions integrals producte d'un estudi previ de les necessitats i els interessos de les persones joves, així com d'una planificació ordenada, coherent i coordinada, per aconseguir la seva finalitat principal, que és la de millorar les condicions de vida dels joves i les joves, des de tots els àmbits.
- ⑩ Constituir l'Institut Balear de la Joventut com l'organisme públic de referència en polítiques de joventut que coordini l'aplicació de les polítiques en aquest àmbit.
- ⑩ Crear un consell de la joventut fort i autònom que exerceixi de manera independent la tasca de fiscalització dels poders públics i d'influència en les polítiques de joventut.
- ⑩ Reconèixer els professionals en polítiques de joventut que fan possible que aquestes polítiques es puguin dur a terme, a través de la recerca, el disseny, la direcció, l'aplicació o l'avaluació de plans, programes o projectes adreçats a les persones joves, ja sigui des de les administracions públiques o des del teixit associatiu.
- ⑩ Instaurar un sistema continu de treball en xarxa consagrat amb la institucionalització d'un sistema autonòmic de serveis a la joventut que ha de coordinar i donar assistència mútua a tots els serveis que gestionen directament els departaments competents en joventut o en les activitats i els serveis regulats per aquests organismes.

Possibles solucions reguladores i no reguladores

No es consideren altres alternatives, atès que la regulació plantejada passa per una modificació de la normativa vigent, la qual té rang de llei. D'aquesta manera, qualsevol modificació queda sotmesa a la reserva de llei.

Les matèries que pretén regular la llei afecten competències de totes les administracions implicades, amb la qual cosa és necessari que es faci des d'una norma legal. Pel que fa a l'àmbit de l'ordenació del lleure, es preveu un règim de presentació de declaracions responsables que conté qüestions que s'han de regular mitjançant una llei, d'acord amb la normativa bàsica estatal.

Així, atès que la iniciativa legislativa parteix del Govern de les Illes Balears, resulta aplicable l'article 43 de la Llei 1/2019 i cal tramitar un projecte de llei, el qual, una vegada aprovat pel Govern, s'ha de trametre al Parlament de les Illes Balears perquè el tramiti en la forma prevista en el Reglament de la cambra.